**Seminariet Hållbar utveckling – nya energiformer, substitution från våra skogar i bildande och samtalsvänlig kontext,**
hölls torsdag och fredag den 27 och 28 augusti, på Sahlströmsgården, Torsby.

Seminariet, där energifrågorna stod i centrum, började med en filmvisning av, ett starkt omdiskuterat projekt, nämligen Pumpkraftverk i Torsby kommun. En film, som på uppdrag av Norra Värmlands Samverkanskraft, gjorts av Sebrafim i Torsby. Om detta projekt skulle bli verklighet, blir det **stor** påverkan på natur, bostäder och vägar i norra Värmland. Filmen visas på onsdag den 2 september kl. 19 på biografen Stjärnan i Torsby.

**Leif Tyrén,** verksamhetschef för Coompanion Värmland presenterade sedan projektet ”Energigemenskaper”, som startade för två år sedan, som handlar om hur personer och företag kan gå samman och skapa egna energilösningar.

Den lokala elleverantören Näckåns Energi AB presenterades av VD **Dan Lewin**, om hur de ser på energisituationen, sin egen roll nu och framåt. Näckån fungerar som ett traditionellt bygdebolag med rötter tillbaka till 1918 och grundades av bröderna Svanberg i Sysslebäck. Bolaget jobbar aktivt för att bidra till landsbygdsutvecklingen i kommunen i samma anda som för 100 år sedan.

Det mest revolutionerande islaget som Energipasset avslutades med var
**”Nu kommer Torium kraften!”** Presentation om den aktuella situationen och vad som händer närmaste tiden. Professor **Harald Sverdrup**, Universitetet i Hamar redogjorde för denna spännande kraft! Torium är ett miljövänligt alternativ till uran, av Torium blir i stort sett, inget kvar som måste lagras. Torium var känt redan 1952, men eftersom det gick att tillverka atomvapen av uran, blev det uran som blev den energikällan som vann.

Det har redan byggts 100 MW Torium kraftverk under 2025. I Nederländerna är flera industricenter långt framme i planering för igångsättande.
Flera möjliga lokaliseringar är under utvärdering i både i Danmark, Norge och i Sverige.

Seminariet fortsatte med att Biträdande Försvarsdirektör **Malin Uppvall** från Länsstyrelsen i Värmland som berättade om ”Civil beredskap vid olika kriser” Den samordnas av just länsstyrelsen, de 16 kommunerna samt region Värmland. Arbetet styrs av tre grundprinciper, ansvar, närhet och likhet. Sedan redogjorde säkerhetssamordnare **Christina Lech,** för ”Civil beredskap i Torsby Kommun” hur det arbetas med lokalt, med trygghetspunkter, beredskap vid kriser som långvariga el- och energiavbrott, dricksvattenkriser, livsmedelsförsörjning samt civilt försvar, översvämningar och dammbrott. Vilka konsekvenser blir det om tex. Höljesdammen brister och hur står vi beredda i ett sådant scenario?

Vi fick också träffa **Robert Mood** tidigare Arméchef, Norge, som pratade om ”Militärt samarbete över gränsen – hur tänker vi som organisationer, företag och offentlig sektor?” Genom Nato har vi nu samarbete över gränserna, där vi har ansvar inte bara för oss själva utan också för våra samarbetspartners i unionen. Han berörde också hur kriget i Ukraina lärt sig att snabbt fatta beslut och innovativt gå till handling. Gamla etablerade beslutsvägar är ju

satta ur spel. Vad lär vi oss av dem? Ett krig är enkelt att starta, men vanskligt att avsluta. Världsordningen från 1945 har demonterats, andra konfliktlinjer har kommit till. Samarbete eller ett bättre ord som han använde var samhandling.

Efter dessa omskakande realiteter återgick seminariet till andra projekt som ”Hela Sverige ska leva – och verka inom ”våra” ämnesområden i Värmland!” **Olle Göransson**, som ordförande berättade helt kort om detta spännande arbete.

De mycket innehållsrika dagarna fortsatte med ett av våra mest anrika företag, Rottneros Bruk AB med VD **Nils Hauri**, som gav en bild av ”Verklig substitution från våra skogar: Hur ser Rottneros Bruk på nuet och framtiden?
Rottneros är numera ägare flera enheter – ett företag. Rottneros bruk: tillverkare av mekanisk massa. Rottneros packaging: Hållbara formpressade fibertråg, som finns i produktion till bl.a. matförvaring, ett miljövänligt alternativ till plastförpackningar. Ett företag på frammarsch. Vidare ingår Vallviks bruk i Gävle, där en kemisk massa framställs och Råvaruförsörjning av Nykvist skogs & Rottneros Baltic.  Rottneros, ett företag där det sjuder av entusiasm och utveckling.

Lokalt i Torsby finns Circlab, där **Johan Brekke** är projektledare och de driver ett projekt som nu avancerar, där3D tekniken slår igenom inom flera områden, inte minst med nya produkter från skogsråvara, bio kompositer och industriellt spillmaterial för minskning av avfall.  Cirklab har en av väldens största 3D skrivare och har bl a varit med och tagit fram världens största 3D printade segelbåt. Cirklab är leverantör till stora projekt, till varvsindustri, museer m fl. Företag kan få sina idéer utskrivna och få en specialdesignad vara.

Seminariets sista punkt var en presentation, även den av ***Harald Sverdrup,*** av Betulin- en sensationell produkt direkt från naturen, ett ämne som utvinns ur björknäver. Nu byggs en produktionsanläggning i Elverum för att möta efterfrågan från en rad länder! Betulin är ett ämne med sårläkande egenskaper, där det nu även pågår kliniska försök för hudcancerbehandling.

Dagarnas syfte har varit att presentera olika intressanta projekt, till att främja utveckling av nya energiformer, genom substitution från våra skogar och kopplingen till vår beredskap. Dessutom bidra till att öka samarbetet mellan olika företag i vårt grannland Norge.

Ett stort tack riktades till initiativtagaren Stefan Degerlund, vd Sebrafilm och ordförande i föreningen Global kunskap, av Patrik Olsson, tredjenamn till centerpartiets riksdagslista, för ett mycket väl arrangerat program med dessa intressanta programpunkter.
Tack Från fler deltagare, som blev mycket imponerade av talarna, innehållet, atmosfären, bemötandet och det otroliga arbetet bakom ett sådant seminarium.

Margareta Sunnemar
en av deltagarna

*00 Hela Sverige ska leva – och verka inom ”våra” ämnesområden i Värmland! Olle Göransson, ordförande*

*Forts Verklig substitution från våra skogar: Hur ser Rottneros Bruk på nuet och framtiden? Vilka utvecklingssteg vill ni se? VD Nils Hauri, Rottneros Bruk AB*

*18.00 middag*

*19.00 Start, välkommen, presentationer deltagare och talare samt presentation av, program och innehåll!*

*Energifrågorna i centrum: Pumpkraftverk i Torsby kommun – ett starkt omdiskuterat projekt, film och presentationer. Hur agera nu? Carolin Maule, Ordförande i Norra Värmlands Samverkanskraft*

*Energigemenskaper startade för två år sedan, vad händer i projektet? Leif Tyrén, verksamhetschef för Coompanion Värmland presenterar projektets utveckling!*

*Den lokala elleverantören Näckåns Energi AB presenterar hur de ser på energi situationen, sin egen roll nu och framåt. Dan Lewin, VD medverkar.*

*Energipasset avslutas med ” Nu kommer torium kraften!” Samtal presentation om den aktuella situationen och vad som händer närmaste tiden. Professor Harald Sverdrup, Universitetet i Hamar*

*21.00 Kvällsfika och avslutning för dagen*

**Fredag 28 augusti**

*Frukost för boende*

*08.30 Start för dagen och presentation av tillkommande deltagare och talare.*

*”Civil beredskap vid olika kriser” Biträdande Försvarsdirektör Malin Uppvall Länsstyrelsen i Värmland*

*”Civil beredskap i Torsby Kommun” Säkerhetssamordnare Christina Lech, Torsby kommun*

*”Militärt samarbete över gränsen – hur tänker vi som organisationer, företag och offentlig sektor?” Tidigare Arméchef, Norge Robert Mood*

*Kaffe paus kl 09.30 samt forts från morgonen med Robert Mood*

*11.00 Hela Sverige ska leva – och verka inom ”våra” ämnesområden i Värmland! Olle Göransson, ordförande*

***Forts Verklig substitution från våra skogar: Hur ser Rottneros Bruk på nuet och framtiden? Vilka utvecklingssteg vill ni se? VD Nils Hauri, Rottneros Bruk AB***

***Lunch 12.00 -***

***Circlab – ett projekt som nu avancerar och 3D tekniken slår igenom inom flera områden, inte minst med nya produkter från biomassan. Presentation av Projektledare Johan Brekke***

***Betulin- en sensationell produkt direkt från naturen! Nu bygger vi produktionsanläggning i Elverum för att möta efterfrågan från en rad länder!  Norse Biotech AS, Harald Sverdrup, Styrelsens ordförande.***

***Samverkan lokalt, regionalt och över gränsen! Projekt – kyrkor, företag och organisationer. Seminarium i Skaslien, Norge i november samt Vägen vidare!***